

YENİ SOSYAL MEDYA DÜZENLEMESİNE İLİŞKİN BİLGİ NOTU

Sosyal medyaya ilişkin önemli düzenlemeler getiren 7253 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” (“**7253 Sayılı Kanun**”) 31 Temmuz 2020 tarih ve 31202 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

I. GİRİŞ

7253 Sayılı Kanun, “sosyal ağ sağlayıcı” adıyla yeni bir yer sağlayıcı kategorisi ihdas etmekte ve sosyal ağ sağlayıcılara özel yükümlülükler getirmektedir. Kanun teklifinin gerekçesine göre amaç, ülkemizde internet kullanıcılarının sosyal ağ sağlayıcılara yaptıkları kişisel başvurularında veya kamu kurumlarının ilgili sosyal ağ sağlayıcılara yaptıkları bildirimlerde yaşanan zorlukların aşılması için sosyal ağ sağlayıcılarla muhataplık ilişkisi kurulmasıdır. Başta hak ihlalleri söz konusu olduğunda uygulanabilecek mevcut tedbirlere **içeriğin kaldırılması tedbirinin** ilave edilmesi olmak üzere, değişikliklere ilişkin ayrıntıları özetle aşağıda bulabilirsiniz.

II. DEĞİŞİKLİKLER

1. Yeni bir yer sağlayıcı kategorisi olarak “sosyal ağ sağlayıcılar”

Bilindiği üzere 7253 sayılı Kanun kapsamında yapılan değişikliklerle düzenlenmesi hedeflenen platformların birçoğu (Twitter, Facebook, YouTube vb.) hâlihazırda İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun (“**5651 sayılı Kanun**”) kapsamında “*yer sağlayıcı*” (*hizmet ve içerikleri barındıran sistemleri sağlayan veya işleten gerçek veya tüzel kişiler - m. 2/1-(m)*) olarak tanımlanmakta ve kanun kapsamında belli yükümlülüklere tabi tutulmaktadır.

Değişiklik ile 5651 sayılı Kanun kapsamına “sosyal ağ sağlayıcı” olarak anılan özel bir yer sağlayıcı kategorisi dâhil edilmekte ve sosyal ağ sağlayıcılar belli bir kullanım yoğunluğunu aşmaları halinde diğer yer sağlayıcılara kıyasla daha ağır yükümlülüklere tabi tutulmaktadır. 7253 sayılı Kanun ile 5651 sayılı Kanun’un 2. maddesinin 1. fıkrasına eklenen (s) bendi uyarınca sosyal ağ sağlayıcı; “*sosyal etkileşim amacıyla kullanıcıların internet ortamında metin, görüntü, ses, konum gibi içerikleri oluşturmalarına, görüntülemelerine veya paylaşımlarına imkân sağlayan gerçek veya tüzel kişileri*” ifade etmektedir.

Bu tanım çerçevesinde, sosyal ağ sağlayıcılar deyimiyle gündelik hayatta “sosyal medya platformları” kapsamında değerlendirilen Twitter, Facebook, Instagram benzeri uygulamaların kastedildiği anlaşılmaktadır. WhatsApp ve benzeri “elektronik haberleşme” uygulamalarının bu çerçevede değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hukukçular arasında tartışmalı olmakla beraber, sosyal ağ sağlayıcı tanımı internet ortamındaki sosyal etkileşim amacını taşıyan paylaşımlara atıfta bulunduğu ve bu uygulamalar aracılığı ile yapılan paylaşımlar kişisel özgürlük alanına girdiği ve haberleşme özgürlüğünü yakından ilgilendirdiğinden, bu uygulamaların kapsam dışı olduğu kanaatindeyiz. Nitekim haberleşme, sosyal etkileşimden kişinin iletişime geçeceği kişiyi seçme konusunda geniş bir ayrıcalığa ve seçme özgürlüğüne sahip olması itibarıyla ayrılmaktadır. Bu nedenle gözetilen amaçların farklılığı dikkate alınarak, geniş tanımlanan

“sosyal ağ sağlayıcılar” ifadesinin kapsamı ifade ve haberleşme özgürlüğü lehine dar yorumlanmalıdır.

Ayrıca, değişiklik ile yer sağlayıcıların mevcut yükümlülüklerine aykırı davranışları halinde uygulanacak ceza miktarı da esaslı bir şekilde artırılmıştır. Bu kapsamda 10.000 Türk Lirasından 100.000 Türk Lirasına kadar öngörülmüş bulunan yaptırım aralığı, değişiklik ile 100.000 Türk Lirasından 1 Milyon Türk lirasına kadar olmak üzere revize edilmiştir.

2. Sosyal ağ sağlayıcılara getirilen yükümlülükler

➤ Sosyal ağ sağlayıcılara yurt içinde yetkili bir temsilci belirleme yükümlülüğü getirilmektedir.

Türkiye’den günlük erişimi 1 milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcıların yetkili en az 1 kişiyi Türkiye’de temsilci olarak belirlemesi ve ilgili temsilcinin bilgilerine kolayca görülebilir ve erişilebilir bir biçimde internet sitesinde yer vermesi gerekmektedir.

➤ Temsilci belirleme ve bildirme yükümlülüğünün yerine getirilmemesi halinde kademeli olarak ağırlaşan yaptırımların uygulanacağı bir süreç öngörülmüştür:

– İlk olarak, yükümlülüğünü yerine getirmeyen sosyal ağ sağlayıcıya Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (“Kurum”) tarafından **bildirimde** bulunulacaktır.

– **Bildirimden itibaren 30 gün içinde** yükümlülük yerine getirilmediği takdirde sosyal ağ sağlayıcıya Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanı (“Başkan”) tarafından **10 milyon Türk Lirası idari para cezası** verilecektir.

– **İdari para cezasının tebliğinden itibaren 30 gün içinde** yükümlülük yerine getirilmediği takdirde ek olarak **30 milyon TL idari para cezası** verilecektir.

– Söz konusu **idari para cezasının tebliğinden itibaren 30 gün içinde** yükümlülük tekrar yerine getirilmediği takdirde Başkan tarafından Türkiye’de mukim vergi mükellefi olan gerçek ve tüzel kişilerin ilgili sosyal ağ sağlayıcısına **yenı reklam vermeleri yasaklanacak olup**, bu kapsamda yeni sözleşme kurulamayacak ve buna ilişkin para transferi yapılamayacaktır.

– **Reklam yasağı kararının verildiği tarihten itibaren 3 ay içinde** bu yükümlülük yine yerine getirilmediği takdirde Başkan, **bant genişliğinin %50 oranında daraltılması** için sulh ceza hâkimliğine başvurabilecektir. Başvurunun kabulüne ilişkin hâkim kararının uygulanmasından itibaren 30 gün içinde yükümlülük yerine getirilmezse Başkan, sosyal ağ sağlayıcının internet genişliğinin **%90 oranına kadar** daraltılması için bilahare sulh ceza hâkimliğine başvurabilecektir. Hâkim tarafından ikinci başvuru üzerine verilecek kararda %50’den düşük olmamak kaydıyla daha düşük bir oran belirlenebilecektir.

➤ Türkiye’den günlük erişimi 1 milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcılar tarafından 5651 sayılı Kanun’un 9 ve 9/A maddeleri kapsamında (kişilik haklarının ihlali ve özel hayatın gizliliğinin ihlali nedeniyle) kişiler tarafından yapılacak başvurulara, **en geç 48 saat içinde** olumlu veya olumsuz cevap verilmesi gerekmektedir. Verilecek cevapların olumsuz olması halinde sosyal ağ sağlayıcıya gerekçe gösterme zorunluluğu getirilmektedir. Aksi davranışta bulunulması halinde, Başkan tarafından sosyal ağ sağlayıcıya 5 milyon Türk Lirası para cezası verilecektir. Bu yükümlülüğe uyum için gerekli çalışmaların üç ay içinde tamamlanması gerekmektedir.

➤ Türkiye’den günlük erişimi bir milyondan fazla olan yurt içi veya yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcıların kendisine bildirilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararlarının uygulanmasına ve m. 9 ve 9/A kapsamındaki başvurulara ilişkin istatistiksel ve kategorik bilgileri içeren **Türkçe hazırlanmış raporları altı aylık dönemlerle Kurum’a bildirmesi** gerekmektedir. 5651 sayılı Kanun’un 9 ve 9/A maddeleri kapsamında yapılan başvurulara ilişkin raporlar kişisel

verilerden arındırılmak suretiyle sosyal ağ sağlayıcının kendi internet sitesinde de yayınlanacaktır. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen sosyal ağ sağlayıcılara Başkan tarafından 10 milyon Türk Lirası idari para cezası verilecektir. Raporların ilk olarak 2021 yılı Haziran ayında Kurum'a bildirilmesi gerekmektedir.

➤ Türkiye'den günlük erişimi 1 milyondan fazla olan yurt içi veya yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcıların, **Türkiye'deki kullanıcıların verilerini Türkiye'de barındırma** yönünde gerekli tedbirleri alması gerekmektedir.

➤ Sosyal ağ sağlayıcıların paylaşılan içeriklere ilişkin yükümlülükleri bağlamında, bir içeriğin hukuka aykırılığının hâkim veya mahkeme kararı ile tespit edilmiş olması durumunda, içeriğe yönelik ilgili tedbirlerin alınmaması (içeriğin çıkarılması veya erişim engelleme) halinde, sosyal ağ sağlayıcılara doğan **zararları tazmin sorumluluğu** getirilmektedir.

➤ Belirtmek gerekir ki; sosyal ağ sağlayıcının bu kapsamda belirtilen yükümlülükleri, **içerik veya yer sağlayıcısı olmalarından doğan sorumluluk ve yükümlülüklerini ortadan kaldırmamakta olduğundan**, sosyal ağ sağlayıcılar kanun kapsamında dâhil oldukları diğer kategoriler uyarınca, örneğin yer sağlayıcısı olmaları itibarıyla, belli yükümlülüklerle tabi olmaya devam edecektir.

3. İdari para cezalarına ilişkin yapılacak bildirimlerin elektronik posta veya diğer iletişim araçları ile yapılabileceği hususu açıklığa kavuşturulmuştur.

2014 yılında 5651 sayılı Kanun'un 3. maddesine eklenen 3. fıkra ile 5651 sayılı Kanun kapsamındaki faaliyetleri yurt içinden ya da yurt dışından yürütenlere, internet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler üzerinden elektronik posta veya diğer iletişim araçları ile bildirim yapılması imkânı getirilmiştir. 5651 sayılı Kanun kapsamında verilen idari para cezaları söz konusu olduğunda, yurtdışında bulunan muhataplara bildirim usulüne yönelik uygulamadaki ihtilafları çözümlenmek adına 7253 sayılı Kanun ile 3. maddeye eklenen 5. fıkra ile yurtdışında bulunan muhataplar bakımından da 3. maddenin 3. fıkrası hükmü uyarınca bildirim yapılabileceği ve bu usulle yapılacak elektronik bildirimlerin **tebligat hükmünde** olacağı açıkça ifade edilmiştir. Bildirimin yapıldığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda tebligat yapılmış sayılacaktır.

4. İçeriğin çıkarılması tedbiri ve "unutulma hakkı" prensibi yasal düzenlemeye kavuşturulmuştur.

5651 sayılı Kanun kapsamında bir içerik nedeniyle özel hayatın gizliliği dışındaki nedenlerle ihlal iddiaları söz konusu olduğunda erişim engellemeye ek olarak içeriğin çıkarılması tedbirinin de uygulanabileceği açıkça düzenlenmiştir.

Bu kapsamda internet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden gerçek ve tüzel kişiler ile kurum ve kuruluşlar tarafından ilgili içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi istenebilecektir.

İçeriğin çıkarılması yönündeki taleplerin amacına ulaşmasını temin etmek amacıyla taşıyan bir diğer düzenleme ise 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesine eklenen son fıkrada öngörülmüştür. Fıkrada, Avrupa Birliği uygulamasında Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın Google İspanya kararı ile yaygınlık kazanan ve ülkemizde de Anayasa Mahkemesi kararlarında ifadesini bulan "unutulma hakkı" prensibi yasal olarak düzenlenmiştir. Buna göre internet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle kişilik hakları ihlal edilenlerin talep etmesi durumunda hâkim tarafından, başvuranın adının bu madde kapsamındaki karara konu internet adresleri ile ilişkilendirilmemesine karar verilebilecektir.

Herhangi bir sorunuz olması halinde bizlere her zaman danışabilirsiniz.

Güner Hukuk Bürosu 1996 yılında kurulmuştur. Kuruluşundan bu yana; şirketler hukuku, birleşme ve devralmalar, banka-finans, enerji, teknoloji, medya-telekomünikasyon ve uyuşmazlık çözümü alanlarında Türkiye'nin önde gelen ofislerinden biri haline gelmiştir.

İletişim

Ece Güner Toprak
Yönetici Ortak
eg@guner.av.tr

Burçak Kurt Biçer
Ortak
bkb@guner.av.tr

Güner Hukuk Bürosu
Levent Caddesi, Alt Zeren Sokak No.7
Levent 34330, İstanbul
T +90 212 282 4385
F +90 212 282 4305
info@guner.av.tr
www.guner.av.tr